

De ontwikkeling van stoornissen in alcoholgebruik: de rol van klinische, psychologische, omgevings-, en neurobiologische factoren; een fMRI substudie.

Gepubliceerd: 02-03-2009 Laatste bijgewerkt: 30-11-2024

Het huidige onderzoek heeft tot doel de verschillende cognitieve en emotionele factoren te onderzoeken die zijn geassocieerd met chroniciteit van alcohol afhankelijkheid.

Ethische beoordeling	Goedgekeurd WMO
Status	Beëindigd
Type aandoening	Psychiatrische stoornissen NEG
Onderzoekstype	Interventie onderzoek

Samenvatting

ID

NL-OMON33738

Bron

ToetsingOnline

Verkorte titel

Neurobiologische factoren in alcoholgebruiksstoornissen; een fMRIstudie

Aandoening

- Psychiatrische stoornissen NEG

Synoniemen aandoening

Alcohol afhankelijkheid, depressie

Betreft onderzoek met

Mensen

Ondersteuning

Primaire sponsor: Vrije Universiteit Medisch Centrum

Overige ondersteuning: NWO ZonMW (Addiction program)

Onderzoeksproduct en/of interventie

Trefwoord: Alcohol afhankelijkheid, fMRI, Gewoontevorming

Uitkomstmaten

Primaire uitkomstmaten

Gedragsdata en Blood Oxygenated Level Dependent (BOLD)-respons door middel van fMRI zullen geregistreerd worden. Hersenactiviteit tijdens verschillende cognitieve en emotionele taken zal op deze manier gemeten worden. Deze neurofysiologische- en gedragsdata zullen vervolgens gecorreleerd worden met de chroniciteit van alcohol afhankelijkheid om te onderzoeken of verschillen in cognitieve en motivationele activiteit samenhangen met de verschillen in chroniciteit van alcohol afhankelijkheid.

Secundaire uitkomstmaten

nvt

Toelichting onderzoek

Achtergrond van het onderzoek

Neurofysiologische veranderingen in het brein zijn van groot belang bij de ontwikkeling en het voortduren van stoornissen in alcoholgebruik, zoals alcohol afhankelijkheid (AA). AA wordt gekarakteriseerd door abnormaal functioneren van verscheidene corticale en subcorticale hersengebieden. Deze disregulatie wordt gekenmerkt door verhoogde responsiviteit op stimuli die geassocieerd zijn met de drug via conditionering. Het is nog niet bekend of deze verhoogde responsiviteit op druggerelateerde stimuli geassocieerd is met abnormale activiteit bij meer algemene emotionele stimuli. Deze substudie zal binnen het NESDA cohort (Nederlandse Studie voor Depressie en Angst) van 2981 mensen met een depressie en/of angststoornis, neurofysiologische circuits bij alcohol afhankelijkheid onderzoeken. Functionele kernspintomografie (fMRI) zal uitgevoerd worden bij patiënten met zowel minder als meer chronische alcohol

afhankelijkheid. Het verwerken van zowel emotionele en motivationele informatie alsook cognitieve controle zal onderzocht en tussen de groepen vergeleken worden. De verwachting is dat er bij de minder chronische vormen van AA vooral sprake zal zijn van stoornissen in beloning en motivatie, terwijl er bij de meer chronische vormen van AA vooral sprake zal zijn van stoornissen in de cognitieve controle en gewoontevorming.

Doel van het onderzoek

Het huidige onderzoek heeft tot doel de verschillende cognitieve en emotionele factoren te onderzoeken die zijn geassocieerd met chroniciteit van alcohol afhankelijkheid.

Onderzoeksopzet

Een cross-sectioneel experimenteel onderzoek, gebruik makend van fMRI-technieken.

Onderzoeksproduct en/of interventie

Een gedeelte van de patiënten zal gevraagd worden 24 uur voor het onderzoek geen alcohol te drinken.

Inschatting van belasting en risico

Patiënten zullen het AMC (locatie van de scanner) eenmaal bezoeken. Dit bezoek zal maximaal twee uur duren. Formulieren en vragenlijsten zullen ingevuld worden. Vier gedragstaken zullen tijdens de fMRI scansessie van ongeveer 70 minuten voorgelegd worden. Er wordt aan alle patiënten gevraagd 24 uur voor de scandag niet te drinken. Een urinemonster en blaastest zullen afgenomen worden. Ook zullen hartslag en bloeddruk gemeten worden aan de hand van een geautomatiseerde bloeddrukmeter.

Contactpersonen

Publiek

Vrije Universiteit Medisch Centrum

v/d Boechorststraat 7
1081 HV Amsterdam
NL

Wetenschappelijk

Vrije Universiteit Medisch Centrum

v/d Boechorststraat 7
1081 HV Amsterdam
NL

Locaties

Landen waar het onderzoek wordt uitgevoerd

Netherlands

Deelname eisen

Leeftijd

Volwassenen (18-64 jaar)
65 jaar en ouder

Belangrijkste voorwaarden om deel te mogen nemen (Inclusiecriteria)

Per groep: (I) huidige DSM-IV diagnose alcohol afhankelijkheid plus een 6-maands DSM-IV diagnose depressie en/of angststoornis; (II) een 6-maands DSM-IV diagnose depressie en/of angst; (III) Geen DSM-IV psychiatrische stoornis

Belangrijkste redenen om niet deel te kunnen nemen (Exclusiecriteria)

(a) het gebruik van psychotrope medicatie behalve selectieve serotonine heropname remmers (SSRI*s) in stabiele dosering; (b) ernstige lichamelijke of neurologische aandoening; (c) bekende contra-indicaties voor MR-onderzoek, zoals de aanwezigheid van metalen in het lichaam (bijv. pace-maker, vaatclips etc.), of claustrofobie.

Onderzoeksopzet

Opzet

Type:	Interventie onderzoek
Onderzoeksmodel:	Anders
Toewijzing:	Niet-gerandomiseerd
Blinding:	Open / niet geblindeerd

Doel: Algemeen wetenschappelijk

Deelname

Nederland	
Status:	Beëindigd
(Verwachte) startdatum:	25-09-2009
Aantal proefpersonen:	80
Type:	Werkelijke startdatum

Ethische beoordeling

Goedgekeurd WMO	
Datum:	02-03-2009
Soort:	Eerste indiening
Toetsingscommissie:	METC Amsterdam UMC

Registraties

Opgevolgd door onderstaande (mogelijk meer actuele) registratie

Geen registraties gevonden.

Andere (mogelijk minder actuele) registraties in dit register

Geen registraties gevonden.

In overige registers

Register

CCMO

ID

NL26065.029.08